Kazimierz Przerwa-Tetmajer

„Eviva l'arte!"

Eviva l'arte! Człowiek zginąć musi —
Cóż, kto pieniędzy nie ma, jest pariasem,
Nędza porywa za gardło i dusi —
Zginąć, to zginąć, jak pies, a tymczasem,
Choć życie nasze splunięcia nie warte:
Eviva l'arte!
Eviva l'arte! Niechaj pasie brzuchy
Nędzny filistrów naród! My artyści,
My, którym często na chleb braknie suchy,
My, do jesiennych tak podobni liści,
I tak wykrzykniem: gdy wszystko nic warte,
Eviva l'arte!
Eviva l'arte! Duma naszym bogiem,
Sława nam słońcem, nam, królom bez ziemi!
Możemy z głodu skonać gdzieś pod progiem,
Ale jak orły z skrzydłyzłamanemi —
Więc naprzód! Cóż jest prócz sławy co warte?
Eviva l'arte!

LIVEWORKSHEETS

Opisz i zinterpretuj sytuację przedstawioną na obrazie przez Jacka Malczewskiego.

LIVEWORKSHEETS

- **Bohema** – cyganeria artystyczna; środowisko ludzi związanych ze światem ludzi i sztuki, często prowadzących ekscentryczny tryb życia.
- **Filister** – negatywne określenie mieszczan, właścicieli niewielkich sklepików lub innych nieruchomości, których jedyną życiową filozofię stanowił materializm.
- **Abnegat** – człowiek, który nie dba o swój wygląd oraz swoje korzyści.

Pogrupuj wartości cenione przez podane grupy społeczne według wiersza:
pieniądze, sztuka, sława, dobra materialne, wyższe ideały, świat duchowy, dobrobyt, wierność sztuce, „laur poetycki", bogactwo, poczucie wyjątkowości, „złota korona"

społeczeństwo końca XIX wieku	młodopolskich artystów

LIVEWORKSHEETS

Scharakteryzuj dwa światy z wiersza

- ludzie niezwykli, wyniesieni ponad innych przez Boga, który zapalił im w duszach ogień. Dostrzegają prawdziwe piękno, żyją nim tak jak zwykli ludzie chlebem

- ludzie żyjący w dostatku, skupieni na wartościach materialnych, małostkowi i fałszywi, troszczący się o własny dobrobyt bardziej niż o cokolwiek innego.

filistrów	
Młodopolskich artystów	
Z którą grupą utożsamia się podmiot liryczny?	
Co oznacza: *Evviva l'arte*?	
Dlaczego artysta jest królem bez ziemi?	
W jaki sposób artysta powinien traktować świat?	
Jaki rodzaj dumy powinien być bogiem artysty?	

LIVEWORKSHEETS

Odpowiedź na pytania do wiersza:	
Skąd pochodzi talent?	
Czym takie stwierdzenie różni artystę epoki modernizmu od poety epoki romantyzmu?	
Czym jest sztuka dla artysty?	
Czego symbolem jest orzeł ze złamanymi skrzydłami?	
Czego symbolem jest jesienny liść?	

Dopasuj środki artystyczne do cytatów z wiersza:

***METAFORA * PERSONIFIKACJA *PORÓWNANIE *WYKRZYKNIENIE *PYTANIE RETORYCZNE**

	„zginąć jak pies", „jak orły ze szkrzydły złamanemi"
	„w piersiach naszych płoną ognie przez Boga samego włożone"
	„evviva l'arte! „nędzny filistrów naród!"
	„cóż jest prócz sławy co warte?"
	„nędza porywa za garc[illegible] Lidusi"

LIVEWORKSHEETS

ZDECYDUJ, KTÓRE INFORMACJE DOTYCZĄCE WIERSZA SĄ PRAWDZIWE, A KTÓRE FAŁSZYWE

Wiersz Kazimierza Przerwy-Tetmajera można uznać za swoisty manifest młodopolskiej bohemy artystycznej	P	F
Podmiot liryczny wyraża przekonanie, że życie artystów jest znacznie więcej warte i głębsze niż życie filistrów, mimo że muszą zmagać się z przeciwnościami losu	P	F
Wiersz jest oskarżeniem skierowanym do przedstawicieli drobnomieszczaństwa	P	F
W utworzy Przerwy-Tetmajera pojawiają się elementy dekadenckie	P	F
W wierszu dominuje nastrój pogodny	P	F
Wiersz Kazimierza Przerwy-Termajera to klasyczny sonet.	P	F
Tytuł wiersza pochodzi z języka włoskiego i oznacza „*niech żyje sztuka*"	P	F
Wiersz Tetmajera opowiada także o walce, jaką toczyć musi artysta ze społeczeństwem	P	F

LIVEWORKSHEETS

Uzupełnij notatkę

Tetmajer w wierszu „Eviva l'arte" wyraźnie nawiązuje do **młodopolskiej/ pozytywistycznej** koncepcji wywyższenia sztuki i stawiania artysty ponad innymi **ludźmi/Boga**. Wyraża przekonanie, że choć sztuka nie daje **pieniędzy/sławy**, to jednak pozwala wyzwolić się z więzienia codziennej egzystencji, daje możliwość **pamiętania/zapomnienia** o nędzy i głodzie. Uprawianie artysty wyróżnia artystę z tłumu, gdyż talent jest znakiem daru **aniołów/Bożego**. Bycie artystą jest dla poety powodem do **smutku/dumy**, co uwidacznia się w traktowaniu zwykłych śmiertelników jako ludzi wyraźnie gorszych, przy czym szczególną **pogardę/szacunek** okazuje Tetmajer mieszczaństwu nazywając ich „nędznym filistrów narodem". Wyraźna jest w wierszu **młodopolska/romantyczna** koncepcja „sztuki dla sztuki" oraz właściwa ówczesnym artystom postawa buntu i negacji przeciętności, codzienności.

Zadanie domowe

- **Zredaguj ogłoszenie na temat otwarcia wystawy zatytułowanej Evviva l'arte, na której zostaną pokazane dzieła najwybitniejszych malarzy młodopolskich**

LIVEWORKSHEETS